

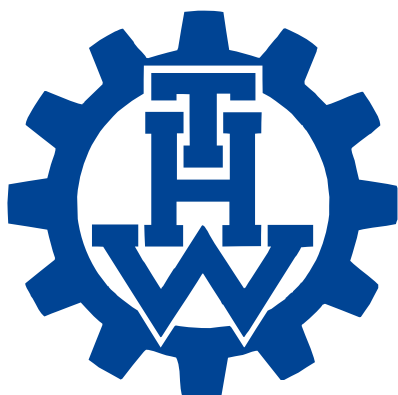
SLUŽBA ZA TEHNIČNO REŠEVANJE IN POMOČ ZVEZNE REPUBLIKE NEMČIJE – THW Federal Agency for Technical relief of the Federal Republic of Germany – THW

Domen Torkar * UDK 351.86(430)

Povzetek	Abstract
Služba za tehnično reševanje in pomoč (Technisches Hilfswerk – THW) je državna reševalna organizacija Zvezne republike Nemčije. Organizacija je bila ustanovljena z namenom izvajanja tehničnega reševanja in pomoči prebivalstvu v primeru vojne, pozneje pa so jo prilagodili tudi delovanju ob večjih naravnih in drugih nesrečah. Naloge THW so predvsem tehnično reševanje in pomoč, prečrpavanje vode, zagotavljanje pitne vode in elektrike ob večjih naravnih in drugih nesrečah doma in v tujini.	THW (Technisches Hilfswerk) is the Federal Agency for Technical Relief of the Federal Republic of Germany. Its statutory tasks include the provision of technical assistance at home and humanitarian aid abroad. Since 1950 THW has been a fundamental pillar of national civil protection and disaster relief in Germany. Today, more than 76.000 volunteers, as well as roughly 850 full-time employees, work for the federal THW organization. The THW focuses on recovery, clearing, search and detection, electricity supply, water damage/pumps, drinking water supply, bridge building, logistics.

Uvod

Služba za tehnično reševanje in pomoč (Technisches Hilfswerk – THW) je državna reševalna organizacija Zvezne republike Nemčije v okviru zveznega ministrstva za notranje zadeve in predstavlja pomemben steber v sistemu zaščite, reševanja in pomoči v Nemčiji. THW je v svojem razvoju že skoraj presegla državno določeno organizacijo s kadrovanjem na podlagi državljanske dolžnosti in je postala učinkovita reševalna organizacija z večinoma prostovoljnimi osebami.

* Ministrstvo za obrambo, Uprava RS za zaščito in reševanje, Vojkova cesta 61, Ljubljana, domen.torkar@urszr.si

Razvoj in pristojnosti

THW je bila ustanovljena leta 1950 kot del civilne zaščite oz. širše civilne obrambe. V tistem času je bila usmerjena na izvajanje zaščite prebivalstva v primeru vojne ter predvsem na zaščito in reševanje prebivalstva v primeru zračnih napadov. Kmalu po njeni ustanovitvi so se Nemci zavedli, da prebivalstva ne ogrožajo zgolj oboroženi spopadi, ampak tudi naravne in druge nesreče, zato so organizacijo prilagodili ukrepanju tudi ob takih nesrečah. (Ušeničnik, 1993: 229 in Svete, 2005: 266).

Do leta 1995 je bila THW del zveznega urada za civilno zaščito. Po spremembi političnih razmer ob koncu hladne vojne so se pristojnosti civilne obrambe na zvezni ravni močno zmanjšale. THW je postala samostojna organizacija znotraj notranjega ministrstva. Po letu 2002 so zaradi spremenjenih dejavnikov varnostnega ogrožanja Nemci na zvezni ravni ponovno organizirali enoten sistem civilne varnosti in so 1. maja 2004 ponovno ustanovili zvezni urad za zaščito prebivalstva in pomoč v katastrofah (Bundesamt für Bevölkerungsschutz und Katastrophenhilfe – BBK). BBK je danes v Nemčiji osrednji zvezni organ za razvoj celotnega sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter krizami. THW po ustanovitvi BBK ohranja svojo samostojnost pri operativnem izvajanju tehnične pomoči.

Med hladno vojno je bilo služenje v enotah THW alternativna možnost služenja vojaškega roka. Pripadniki

so še danes z nekajletnim delom (sedaj 6 let) oproščeni služenja vojaškega roka. Trenutno se tak nabor opravlja le med fanti od 18 do 23 leta starosti. V prihodnosti bo tudi Nemčija najverjetneje ukinila obvezno služenje v vojski in THW svoje osebje že zdaj organizirano pridobiva s poudarjanjem prednosti prostovoljnega delovanja v taki organizaciji – predvsem z dodatnimi tehničnimi znanji in veščinami ter z možnostjo delovanja v tujini. Osebje pridobivajo predvsem z javnimi predstavitvami, z zgibankami, preko interneta itd.

Za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah so v Nemčiji odgovorne predvsem posamezne dežele (Länder), v primeru vojne pa je za delo civilne obrambe odgovorna zvezna država. V skladu z nemško zakonodajo je THW obravnavana kot del civilne zaščite, pristojna je za tehnično pomoč na lokalni in nacionalni ravni na poziv odgovorne oblasti ter za izvajanje mednarodnih operacij v imenu zvezne vlade. Enote THW začnejo delovati na poziv lokalne oblasti, gasilcev ali policije. Ob večji nesreči lahko dežela aktivira enote s svojega območja ali zaprosi za pomoč enote iz drugih dežel. Za aktiviranje enot za pomoč v tujini je odgovorna zvezna vlada.

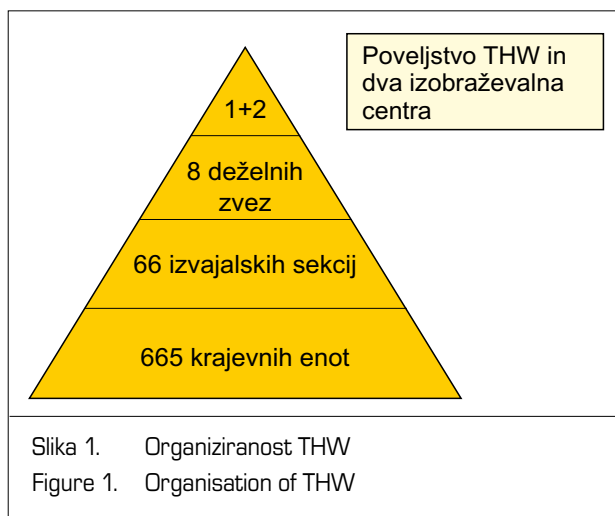
Druge sile za zaščito in reševanje ob naravnih in drugih nesrečah so v Nemčiji še gasilci (prostovoljni in profesionalni), rdeči križ (Deutsche Rotes Kreuz – DRK), malteška organizacija prostovoljcev (Malteser Hilfsdienst – MHD), zveza Sv. Janeza (Johanniter Unfall Hilfe), samaritanci (Arbeiter Samariter Bund) in nemška zveza za reševanje iz vode (Deutsche Lebens Rettungs Gesellschaft – DLRG).

Pripravljenost

Organiziranost

THW je danes samostojna organizacija zveznega ministrstva za notranje zadeve. Od leta 2002 jo vodi predsednik dr. Georg Thiel. Sedež organizacije je v Bonnu v bližini zveznega urada za civilno zaščito in pomoč v nesreči – BBK. Na sedežu THW je zaposlenih 116 ljudi.

THW je hierarhično organizirana in ima 8 deželnih zvez (Landesverband). Znotraj teh zvez je organiziranih 66 izvajalskih sekcij oz. komisij (Geschäftsstelle). Na najnižji ravni je organiziranih 665 krajevnih enot (Ortsverbände). Organiziranost THW prikazuje slika 1. V okviru THW delujeta še dva izobraževalna centra v Hoyi in Neuhausnu ter dva logistična centra, eden v mestu Heiligenhaus v bližini Bonna, drugi v Nairobiju v Keniji za potrebe dolgoročnih projektov v Afriki. Skupaj je v THW zaposlenih okoli 850 ljudi. Velika večina pripadnikov enot je prostovoljcev. Teh je okoli 76.000, od tega jih je 41.500 aktivnih, 13.700 je pripadnikov THW mladine, 10.800 pa drugih neoperativnih prostovoljnih članov in veteranov.

Vse enote so organizirane in opremljene v skladu z enotnimi merili. V okviru THW je organiziranih 810 tehničnih vodov, ki so jedro vsake krajevne enote. Tehnični vodi so sestavljeni iz treh reševalnih skupin. Ena skupina je lahko glede na lokalne potrebe specializirana za izvajanje drugih nalog. Tehnični vod ima po merilih povprečno 34 članov, poveljstvo voda štiri pripadnike, reševalna skupina pa približno 10.

Ostale specializirane enote ali skupine v THW so še gradbene enote, enote za iskanje izpod ruševin, enote za zagotavljanje vode, enote za reševanje iz vode, enote za zagotavljanje električne energije, enote za prečrpavanje vode, enote za logistiko, enote za zagotavljanje razsvetljave, enote za zagotavljanje sredstev za poveljevanje, koordiniranje in zveze, enote za postavitve začasnih mostov, enote za preprečevanje izlivanja nevarnih snovi in enote za hitro posredovanje.

Enote za hitro posredovanje

THW ima organizirane različne enote za hitro posredovanje v tujini. Njihovo načelo je hitrost odziva, kakovost, moderna opremljenost in prilagodljivost. Pripadniki teh enot so dodatno usposobljeni za naloge v tujini.

Enote za hitro posredovanje v tujini so:

- **SEEBÄ** (Schnell Einsatz Einheit Bergung Ausland) za iskanje in reševanje. Enote izvajajo iskanje (s psi in elektronskimi detektorji) in reševanje izpod ruševin v skladu z mednarodnimi standardi. V pripravljenosti imajo 70 pripadnikov, ki lahko v 6 urah po aktiviranju sestavijo skupine različnih velikosti. Te skupine se lahko modularno združujejo glede na vrsto nesreče. Po potrebi se enoti pridružijo še dodatni strokovnjaki (seizmologi, gradbeniki, statiki ...) Enota je taktično, logistično in medicinsko samostojna za minimalno desetdnevno delovanje. Celotna oprema te enote znaša 15 ton in skupaj meri 60 m³.
- **SEEWÄ** (Schnell Einsatz Einheit Wasser Ausland) za zagotavljanje pitne vode. Naloge enote so predvsem:

zagotavljanje pitne vode, analiza vode, tehnično svetovanje in pomoč pri popravilu poškodovanega vodovoda. Ekipa je po merilih sestavljena iz 9 ljudi in je taktično, tehnično in logistično samostojna. Posamezna ekipa ima okoli 10 ton opreme v dveh vozilih s prikolicami. V pripravljenosti imajo do 150 pripadnikov, ki po pozivu sestavijo ekipe, le-te pa morajo biti pripravljene na letališču v 12 urah.

- **SEELUA** (Schnell Einsatz Einheil Luftunfall Auslad) za reševanje ob letalski nesreči.
- **SEElift** (Schnell Einsatz Einheil Logistikabwicklung im Lufttransport) je namenjena podpori enotam pri organiziranju letalskih prevozov iz tujine.
- **SEEFU** (Schnell Einsatz Einheil Führungsunterstützung Auslad) za podporo enotam pri odločanju (komunikacije, računalniki, zemljevidi ...).
- **SEEMET** (Schnell Einsatz Einheil Modular Emergency Team) za logistično podporo pri postavitvi večjih nastanitvenih begunskih centrov.

Mladinske sekcije THW

Posamezne krajevne enote imajo organizirane tudi mladinske sekcije THW (THW Jugend). Njihovo vodilo je »Učenje za nudenje pomoči skozi igro«. V teh sekcijah mladi pridobivajo tehnično znanje ter se učijo osnovnih veščin tehničnega reševanja in prve pomoči. Svoje znanje izpopolnjujejo tudi na različnih taborih in tekmovanjih. Te sekcije so podlaga za pridobivanje novih operativnih članov enot THW.

Oprema

Opremljanje je tako kot oblikovanje enot predpisano po enotnih merilih (STAN) in se izvaja centralizirano. Nadstandardne in druge opreme, ki ni po merilih, država ne financira, enote pa si jo lahko kupijo z denarjem, pridobljenim z različnimi deli v svojih okoljih.

Vse enote THW so opremljene z enako osnovno zaščitno opremo. Specialna zaščitna in reševalna oprema je odvisna od vrste enote in lokalnih posebnosti. THW je v Nemčiji prepoznana predvsem kot motorizirana tehnična pomoč, saj imajo na voljo več kakor 6000 vozil različnih tipov.

Usposabljanje

Osnovno in različna specialistična usposabljanja v THW potekajo v krajevni enoti. Nadaljevalni tečaji za posamezne specialnosti se izvajajo na ravni regijskih sekcij. Najvišja raven v sistemu usposabljanj predstavljata dva centra za usposabljanje, Hoya in Neuhausen. Pripadniki se v teh centrih usposabljujejo in urijo predvsem za nadzor, poveljevanje in koordinacijo ob največjih nesrečah. Centra usposabljata tudi pripadnike THW za izvajanje reševalnih in humanitarnih intervencij v tujini.

Operativno delovanje

THW s svojimi 665 krajevnimi enotami precej enakomerno pokriva celotno ozemlje države. To jim omogoča, da se lahko na poziv hitro vključijo v reševanje. Enote THW pokličejo na pomoč predvsem za odpravljanje posledic poplav, porušenih objektov, večjih prometnih nesreč itd. Enote THW se aktivirajo na pobudo služb, ki so prve na kraju nesreče. Te službe so predvsem gasilske enote v pristojnosti občin ali mest, službe nujne medicinske pomoči v pristojnosti okrožij ali mest, in policija v pristojnosti posamezne dežele. Aktiviranje lahko zahteva tudi občinska ali okrožna uprava. THW je tako razumljena kot pomoč na drugi stopnji, z nekaj daljšim, a še vedno razumnim izvoznim časom. Pri izvajanju nalog THW je potrebno poznavanje dela in usklajenost z vsemi službami na kraju nesreče. THW v zadnjih letih posreduje približno 40-krat dnevno, podrobnejši podatki o statistiki delovanja THW pa so navedeni v preglednici 1.

Leto	Število posredovanj	Število članov v intervencijah	Število delovnih ur
1994	7.268	56.766	471.740
1995	6.398	54.909	420.964
1996	8.192	49.450	419.702
1997	10.521	79.608	1.090.444
1998	12.513	95.355	811.524
1999	13.812	100.193	924.603
2000	13.535	93.516	814.982
2001	16.916	84.403	761.358
2002	18.792	75.607	3.314.580
2003	16.042	62.267	956.884

Preglednica 1. Delovanje THW (vir: THW)
Table 1. THW activity (source: THW)

Mednarodne dejavnosti

TWH je od leta 1990 vse pomembnejši člen v mednarodni mreži reševalnih organizacij. Kot za zanesljivega partnerja je zanj značilno hitro in učinkovito odzivanje ob reševalnih in tudi humanitarnih dejavnostih v tujini.

Mednarodne dejavnosti THW so organizirane na ravni dvostranskih dogovorov z vsemi sosednjimi državami in Italijo. Cilj teh povezav je vzajemna podpora in takojšnja pomoč ob večji nesreči. To povezovanje se v zadnjem času nadgrajuje z izvajanjem skupnih reševalnih misij in humanitarnih projektov.

Pod okriljem Združenih narodov THW aktivno sodeluje v mednarodni skupini za vprašanja reševanja in iskanja preživelih v urbanem okolju – INSARAG (International Search and Rescue Advisory Group), ki daje osnovna navodila za pripravo in izvajanje mednarodnih reševalnih misij. Nekaj pripadnikov THW je tudi članov skupine za oceno posledic nesreče in usklajevanje pomoči – UNDAC

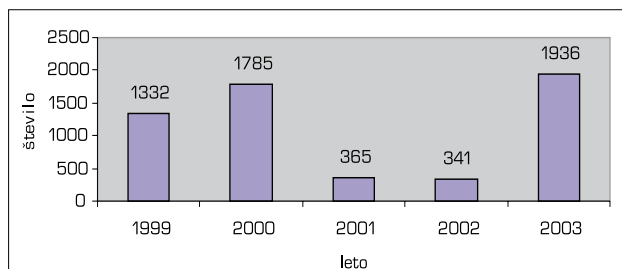
(United Nations Disaster Assessment & Coordination). Na poziv ZN člane hitro pošljejo na kraj večje nesreče s ciljem, da ocenijo razsežnost nesreče ter vzpostavijo mrežo mednarodne pomoči.

THW je aktivna tudi v okviru mehanizma Skupnosti na področju civilne zaščite, in sicer pri usklajevanju delovanja držav Evropske unije ob nesrečah na ozemlju držav članic ali zunaj njega.

Dolgoročni projekti

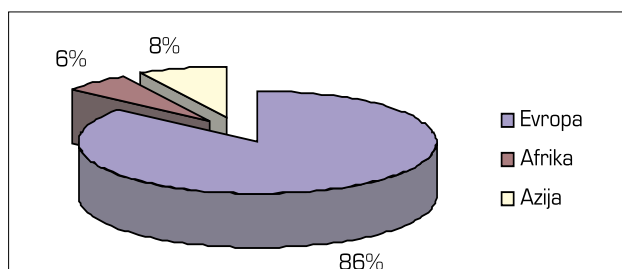
Poleg kratkoročnih reševalnih intervencij je THW po letu 1992 začela izvajati tudi humanitarne operacije oz. dolgoročnejshe projekte, s katerimi prispeva k širši mednarodni razvojni pomoči državam tretjega sveta. Plačnice takih projektov so poleg Nemčije tudi druge države, mednarodne organizacije in razne druge humanitarne organizacije. THW v takih misijah izvaja predvsem obnovo cest, mostov in drugih objektov, zagotavlja pitno vodo, nudi logistično pomoč drugim humanitarnim organizacijam itd. THW take naloge opravlja na Kosovu, v Bosni in Hercegovini, Somaliji, Keniji, Sudanu, Čadu, Afganistanu, Sierra Leoneju, Liberiji, Indoneziji in na Sri Lanki. Statistika delovanja v tujini je podrobneje prikazana na slikah 2 in 3.

Izkušnje THW kažejo, da je treba reševalne operacije ob večjih naravnih in drugih nesrečah in krizah v tujini

Slika 2. Pripadniki THW v reševalnih in humanitarnih intervencijah v tujini (vir: THW)

Figure 2. Members of THW in rescue and humanitarian interventions abroad (source: THW)

Slika 3. Pripadniki THW v tujini leta 2003 po celinah (vir: THW)

Figure 3. Members of THW abroad in 2003 by continents (source: THW)

nadaljevati s humanitarnimi projekti, ki prispevajo k hitrejšemu okrevanju prizadetih področij.

Slika 4. Enote THW pri delu, pri katerem je potrebna tudi tehnična iznajdljivost (vir: THW)

Figure 4. THW units at work in which technical inventiveness is needed (source: THW)

Slika 5. Ob večjih nesrečah je nujna učinkovita koordinacija (vir: THW)

Figure 5. Effective coordination is required during major disasters (source: THW)

Slika 6. THW je v Nemčiji prepoznavna predvsem po svoji težki mehanizaciji (vir: THW)

Figure 6. THW is familiar in Germany mainly for its heavy mechanisation (source: THW)

Pomembnejše dejavnosti THW

Poplave na reki Elbi avgusta 2002 predstavljajo največjo dejavnost v zgodovini THW. Na poplavljenem območju je sodelovalo 26.000 prostovoljcev, ki so opravili okoli 2 milijona delovnih ur. Njihova naloga je bila predvsem zaščita bregov s peščnimi vrečami, prečrpavanje vode, zagotavljanje elektrike, pomoč pri evakuaciji, postavitve pontonskih mostov, zagotovitev prevozov in hrane za prizadeto prebivalstvo, postavitve začasnih nastanitvev za reševalne enote in za evakuirano prebivalstvo. Različne dejavnosti so se izvajale vse do decembra 2002. Izkušnje je organizacija pridobila predvsem na področju izvajanja in usklajevanja obsežnih in dolgih operacij. (Queste, Geier, Artz, Lackner, 2005: 332).

Pri odpravljanju posledic **cunamija v JV Aziji decembra 2004** je THW organizirala eno svojih največjih reševalnih dejavnosti v tujini. THW je delovala na Tajskem, Sri Lanki, v indonezijski provinci Banda Aceh in na Maldivih. Pripadniki THW so sodelovali tudi pri usklajevanju dejavnosti znotraj Združenih narodov. Njihova naloga je bila predvsem zagotavljanje pitne vode. Enote SEEWA so čistile vodnjake, razsoljevale vodo, opravljale analize kakovosti vode itd. Druga naloga enot je bila pomoč pri obnovi opustošenih območij, zagotovitev nastanitvenih in drugih pogojev itd. Vse te naloge se nadaljujejo v dolgoročne projekte obnove prizadetih področij.

Ukrepanje ob posledicah, ki jih je povzročil **orkan Katrina na jugu ZDA avgusta 2005**, je primer hitrega aktiviranja, ko so enote SEEWA na poziv ZDA pomagale lokalnim oblastem, predvsem pri prečrpavanju vode na prizadetem področju v mestu New Orleans. Sodelovalo je 99 pripadnikov s 16 večjimi vodnimi črpalkami in 13 vozili. Skupaj so imeli 200 ton materiala. Nalogo so pripravili in izvedli skupaj z enoto iz Luksemburga.

Slika 7. Dejavnost ob odpravljanju posledic orkana Katrina v ZDA (vir: THW)

Figure 7. Activity during remediating the impact of Hurricane Katrina in the USA (source: THW)

Sklepne misli

THW predstavlja pomemben steber v sistemu zaščite, reševanja in pomoči v Nemčiji. Njihove dejavnosti se vseskozi povečujejo in so nepogrešljive predvsem pri velikih naravnih in drugih nesrečah, pred katerimi ni imuna nobena država. Opaziti je, da je organizacija enot že skoraj presegla državno določeni in »prisilno vodeni« sistem, saj vse več pripadnikov v enote vstopa prostovoljno.

Pripadniki enot THW s svojim prostovoljnim delom izražajo svojo pripadnost in humanitarno zavezanost, ki je v (post)moderni družbi vse redkejša.

Viri in literatura

1. Crisis Response Journal. Vol 1, Issue 4, 26–28 in Vol 2, Issue 1, 46–47.
2. Informacije, pridobljene ob obisku članov Enot za hitre reševalne intervencije v THW in BBK v okviru izmenjave strokovnjakov pod okriljem EU, september 2005.
3. Queste, A., Geier, W., Artz, A., Lackner, S., 2005. The vulnerability of modern societies to natural disasters: the impact of the 2002 Elbe river flood on critical infrastructure and disaster relief. Know Risk, United Nations 2005. 332–333.
4. Spletna stran mladinskih sekcij THW: www.thw-jugend.de, februar 2006.
5. Spletna stran THW: www.thw.de, februar 2006.
6. Svete, U., 2005. Civilna varnost na razpotju med decentralizacijo in koordinacijo – primer Zvezne republike Nemčije. Ujma, 19, 265–269.
7. Ušeničnik, B., 2003. O organiziranosti nemške civilne zaščite. Ujma, 7, 229–233.